

E-mail

nierstrasz@vereninghogescholen.nl

Doorkiesnummer

(06) 13667190

Datum

29 januari 2021

Ons kenmerk

21.5008.HN

Onderwerp

Reactie internetconsultatie wetsvoorstel
bevoegdheden schoolonderwijs jonge en
oudere kind

Aan de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en
minister voor Basis- en Voortgezet Onderwijs en Media
Mevrouw mr. drs. I.K. van Engelshoven en de heer drs. A. Slob
Postbus 16375
2500 BJ 'S-GRAVENHAGE

Geachte mevrouw Van Engelshoven en heer Slob,

Met het wetsvoorstel wordt het voor lerarenopleidingen mogelijk vanaf studiejaar 2022/2023 aparte opleidingen voor het jonge of oudere kind aan te bieden. Studenten kunnen dan een bevoegdheid halen om specifiek les te geven aan het jonge of oudere kind. Naast deze bevoegdheden blijft de brede pabo en bevoegdheid bestaan. Blijkens de memorie van toelichting is het doel van de wet om te stimuleren dat er meer gerichte instroom in het beroep van leraar plaatsvindt en dat er in de opleiding meer focus op bepaalde leeftijdsgroepen kan worden aangebracht. De Vereniging Hogescholen wil op deze consultatie reageren.

De Vereniging Hogescholen onderschrijft het pleidooi voor meer specialisatiemogelijkheden, maar ondersteunt de voorgestelde route in dit wetsvoorstel om daar te komen niet. Ook ziet zij negatieve effecten op de kwaliteit van de opleiding en het beroepsperspectief. De VH pleit ervoor om te besluiten over herziening van het bevoegdhedenstelsel vanuit een integraal perspectief, mede op basis van de adviezen van de Onderwijsraad (*Ruim baan*) en de commissie onderwijsbevoegdheden. Daarnaast bieden de pilots gedifferentieerde opleidingen jonge kind en oudere kind aanknopingspunten om de specialisatie in de brede opleiding onder te brengen in plaats van hiervoor gespecialiseerde opleidingen te starten. De VH startte de pilots om ervaring op te doen met verdere specialisatie binnen de brede bevoegdheid en voor te bereiden op de start van de gespecialiseerde opleidingen. Deze pilots zijn echter nog niet afgerond of geëvalueerd. De eerste resultaten zijn veelbelovend.

Om in de verdere specialisering van de opleidingen stappen te kunnen blijven stellen we voor om de pilots die de Vereniging Hogescholen in september 2020 startte substantieel te verbreden en te verlengen zodat meer instellingen hun specialisatie kunnen versnellen. Studenten kunnen hier in principe vanaf dag 1 starten met hun specialisatie. Hiermee kunnen ook de beoogde andere doelgroepen aangetrokken worden. Bovendien, andersom geredeneerd, kunnen studenten in een gesplitste opleiding hun eventuele vooringenomenheid over een bepaalde onderwijsdoelgroep niet toetsen aan de praktijk en eventueel tot andere inzichten komen. Veel instellingen geven in een eerste peiling aan belangstelling te hebben om zich voor een pilot aan te melden.

Om de specialisaties inhoudelijk te versterken start de Vereniging Hogescholen met subsidie van OCW een landelijk expertisecentrum voor het jonge kind en een oudere kind kennisnetwerk. Het centrum voor het jonge kind versterkt in co-creatie tussen de beroepspraktijk, de wetenschap (lectoraten en leerstoelen) en de lerarenopleidingen de jonge kind-expertise voor de specialisatie.

Dit pleit naar de mening van de Vereniging Hogescholen voor behoud van de brede opleiding. Het starten van de specialisaties kan snel én kostenefficiënt. Nog niet zo lang geleden kampten de pabo's met een terugloop van aanmeldingen. Met het wetsvoorstel zouden opleidingen kwetsbaar zijn voor versnippering.

Bijkomend voordeel is dat hiermee de doorlopende leerlijn en de brede oriëntatie behouden blijft. Het creëren van meerdere, smallere bevoegdheden draagt niet bij aan de kwaliteit van het onderwijs. Kinderen hebben baat bij een ononderbroken ontwikkelingslijn binnen het basisonderwijs. Dit vraagt van leraren in het basisonderwijs dat zij kennis hebben van de ontwikkeling van het kind tot 12 jaar én dat zij de samenhang van de complete leerlijn van in ieder geval groep 1 tot en met groep 8 overzien. Verschillende bevoegdheden onderscheiden versmalt de reikwijdte van de opleiding, zorgt voor (meer) schotten in onderwijsteams en tussen schoolsoorten en doet afbreuk aan de gewenste integraliteit.

De kwaliteit van de lerarenopleiding is een belangrijke bouwsteen voor de kwaliteit van het onderwijs. In het wetsvoorstel is opgenomen dat de huidige instroomeisen niet naar beneden worden bijgesteld. Toch zien de Vereniging Hogescholen wel degelijk een risico. De personeelstekorten in de sector blijven oplopen en met name vanuit de Kamer horen we vaak het geluid dat de “kleuterjuf” ook met minder afkan. Dit doet geen recht aan de complexiteit van het begeleiden en scholen van kinderen in de onderbouw van het primair onderwijs (waar de basis voor het leren wordt gelegd). Hiermee ontstaat het risico op een verlaging van de instroomeisen voor deze groep studenten. Onwenselijk, niet alleen voor de kwaliteit van de opleiding maar ook voor het imago van het beroep.

De versnippering van de bevoegdheidensystematiek heeft daarnaast een negatief effect op de aantrekkelijkheid en mobiliteit op de onderwijsarbeidsmarkt. Het behalen van een lesbevoegdheid kost veel tijd en geld en vormt voor vaak een drempel om de onderwijsarbeidsmarkt te betreden. Dit geldt niet alleen voor geïnteresseerden die een eerste bevoegdheid willen halen, maar ook voor leraren die al bevoegd zijn. Wanneer een leraar uitsluitend bevoegd is voor bijvoorbeeld het jonge kind, en hij of zij later een aanvullende bevoegdheid wil behalen, dan kan dit een drempel opleveren. Terecht signaleert het wetsvoorstel dat afgestudeerden door de beperkte bevoegdheid minder breed inzetbaar zijn en daardoor een minder sterke arbeidsmarktpositie hebben. Verder maakt het voorstel het voor scholen complexer om het onderwijs voor kinderen te organiseren.

Het bestuur,

Maurice Limmen,
voorzitter

Ron Minnée,
secretaris